حروف تنبیه و تحضیض

حکم ألا و أما

بر جمله اسمیه یا فعلیه داخل می شوند و ألا در بیشتر مواقع قبل إنّ یا نداء واقع می شود.

ألا إنّهم هم السفهاء. ألا یا عینُ ویحک أسعدینی.

نکته:

أما برای استفهام از نفی است. أما تقوم.

ألا برای:
- **توبیخ و إنکار** است. ألا ارعواء لِمَن وَلَّت شبیبتُهُ.
- **تمنّی** است. ألا عُمر ولّی مُستطاعٌ رجوعه.
- **عرض و تحضیض** و در این هنگام به جمله مختص می شود. ألا تحبُّون أن یغفر الله لکم. ألا تقاتلون قوماً نکثوا أیمانهم.

حکم «ها»

«ها» بر **اسم اشاره** که مختص به بعید نیست، داخل می شود. هذا، هذه

و بین این دو با:
- کاف جدا می شود. أهکذا تتکلّم.
- ضمیر رفع جدا می شود. ها أنا ذا، ها هو ذا، ها هی تی
- إنَّ جدا می شود. ها إنَّ ذا الکلام عجیب.

نکته:

«ها» بر اینها نیز داخل می شود:
- أی در نداء : إیُّها الرجلُ.
- إنّ : ها إنَّ وعدَ الله حقّ.
- ضمیر رفع منفصل: ها أنا تائبٌ.
- و بیشتر با ماضی مقرون به قد استعمال می شود.ها قد أعددنا المجلس.

أحکام حروف تحضیض

هرگاه **حروف تحضیض** بر مضارع داخل شود طلب شدت و خشونت است:
ماضی داخل شود توبیخ است.
هلَّا تستغفر الله و هلَّا نقضتَ المیثاق. ألّا تُکرم أباک و ألّا استبقیت المال.

نکته:

۱- ألا، لو و أما برای طلب به لین یا عرض استعمال می شوند.
ألاتزورنی. لونزلت فأکرمنا مثواک.

۲- لولا و لوما بر امتناع چیزی به وجود غیرش دلالت می کنند
لولا جز بر مبتدایی که خبرش وجوبا حذف شده (اگر بر وجود مطلق دلالت کند) داخل نمی شود و دراین هنگام لولا باید جواب داشته باشد.

اگر جواب مثبت باشد مقرون به لام مفتوحه می شود.
منفی باشد به غیر ما ، لام برداشته می شود.
ما جایز مقرون به لام شود.

لولا الإسلام لهلکنا. لولا زیدٌ لم یَنجّح عمرٌو.
لولا المحامی ما أو لما أدَّی لنا المفلسُ الدین.

لو←پس هرگاه بعد لو اسم واقع شود فاعل برای فعل محذوف است.
لو زیدٌ قام لفعلت کذا.